

บรรพ 2

มรดก

ลักษณะ 1 บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

มาตรา 188 เมื่ออิสลามิกผู้ใดตายและมีทรัพย์สินเป็นมรดก วาสิของเจ้ามรดกผู้จัดการมรดกตามพินัยกรรมหรือทายาทซึ่งได้รับมอบหมายจากทายาทอื่น มีสิทธิรวบรวมและจำหน่ายมรดก

ถ้าไม่มีวาสิ หรือผู้จัดการมรดก หรือบุคคลเช่นว่านั้น ไร้ความสามารถ อยู่ห่างไกลไม่สามารถจัดการมรดกได้ภายในเวลาอันสมควร หรือมิยินยอมจัดการมรดก และไม่มีทายาทที่ได้รับมอบหมายแล้ว ทายาทคนใดคนหนึ่งจะร้องขอให้ศาลตั้งผู้จัดการมรดกขึ้นก็ได้

วาสิ ผู้จัดการมรดก หรือทายาทจะแต่งตั้งตัวแทนให้จัดการแทนตนก็ได้

มาตรา 189 วาสิ ผู้จัดการมรดก ทายาท หรือตัวแทนของบุคคลเช่นว่านั้นต้องจัดการจำหน่ายมรดกไปโดยเร็วภายในเวลาอันสมควร และต้องจำหน่ายเป็นลำดับก่อนและหลังกันดังต่อไปนี้

- (1) บริจาคทาน ถ้ามรดกนั้นต้องด้วยเกณฑ์บริจาคทาน
- (2) ชำระค่าสินไหมทดแทนในการที่เจ้ามรดกประทุษร้ายต่อชีวิตหรือร่างกายบุคคล
- (3) ใถ่ทรัพย์สินที่เจ้ามรดกเอาประกันโดยจำนำ หรือจำนอง รวมทั้งชำระหนี้ค่าซื้อทรัพย์สินด้วย

(4) ใช้จ่ายในการทำศพบุคคลซึ่งเจ้ามรดกจำต้องอุปการะเลี้ยงดูภายในบังคับบัญญัติแห่งมาตรา 184 และมาตรา 185 รวมทั้งศพภริยาของเจ้ามรดก มิเลือกกว่าอยู่กับด้วยกันฉันท์สามีภริยา หรืออยู่ในเขตอิदारอยาฮีซึ่งตายก่อนเจ้ามรดกด้วย

- (5) ใช้จ่ายในการทำศพเจ้ามรดก
- (6) ชำระหนี้อื่น ๆ
- (7) ปฏิบัติตามคำสั่งในพินัยกรรม และ
- (8) แบ่งปันแก่ทายาท

มาตรา 190 ค่าใช้จ่ายในการทำศพตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 189 (4) และ (5) นั้น ต้องไม่จ่ายให้สิ้นเปลืองเกินฐานะของเจ้ามรดกและไม่ต้องด้วยข้อห้ามตามอิสลามบัญญัติ ทั้งจะจ่ายได้เพียง 6 ประเภทดังต่อไปนี้

- (1) ค่าน้ำและค่าอาบน้ำศพ
- (2) ค่าผ้าห่อศพมิเกิน 1 ชั้น
- (3) ค่าโลงบรรจุศพ
- (4) ค่าหามศพ
- (5) ค่าฝังศพ และ
- (6) ค่าที่ดินสำหรับฝังศพ

ถ้าทายาท ผู้รับพินัยกรรมหรือผู้จัดการมรดก หรือตัวแทนของบุคคลเหล่านั้น มีจัดการทำศพ หรือมิสามารถจัดการทำศพ อิสลามิกชนผู้ใดผู้หนึ่งจะเข้าจัดการศพและจำหน่ายมรดกดังที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรานี้โดยสภาพก็ได้

มาตรา 191 บุคคลดังระบุไว้ต่อไปนี้ ต้องห้ามมิให้รับมรดกเว้นแต่จะมีพินัยกรรม

- (1) สามีหรือภริยาแล้วแต่กรณี เมื่อปรากฏว่า

ก. การสมรสได้กระทำฝ่าฝืนเงื่อนไขแห่งการสมรส โดยมีคำวินิจฉัยได้เป็นไปโดยเจตนา หรือมิได้เจตนา หรือ

ข. ขาดจากการสมรสโดยประเภทบาเอิน หรือรอฮายีแต่พ้นเขตอิดาฮแล้ว

(2) ทายาทผู้ซึ่งเมื่อเจ้ามรดกตายมิได้เป็นอิสลามิก หรือในกรณีที่เจ้ามรดกมิใช่เป็นอิสลามิก แม้ทายาทจะเป็นอิสลามิก

(3) บิดาหรือบุตรแล้วแต่กรณี เมื่อปรากฏว่าการสมรสของบิดานั้นได้กระทำโดยเจตนาฝ่าฝืนเงื่อนไขแห่งการสมรส

(4) ผู้ที่ฆ่าเจ้ามรดกตายโดยเจตนา มิได้เจตนาหรือโดยประมาทอย่างร้ายแรง โดยมีคำวินิจฉัยว่าการฆ่านั้นจะชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และ

(5) ผู้ที่เป็นโจทก์ฟ้องกล่าวโทษเจ้ามรดกในคดีอาญาจนเจ้ามรดกต้องโทษถึงประหารชีวิต

ข้อเท็จจริงในกรณีตาม (4) และ (5) นั้น ให้ฟังตามข้อเท็จจริงในคดีอาญาซึ่งคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว เว้นแต่เป็นกรณีซึ่งมิสามารถดำเนินเป็นคดีอาญา หรือเป็นกรณีซึ่งต้องห้ามตามกฎหมายมิให้ฟ้องร้องและเจ้าพนักงานมิได้ดำเนินคดีให้ จึงให้คู่กรณีนำสืบในคดีมรดก

มาตรา 192 ทารกใดเกิดแต่ชายผู้เสพเมถุนวิโรธกับหญิง ให้ทารกนั้นได้รับมรดกในฐานะเป็นบุตรของชายและหญิงนั้น

มาตรา 193 มรดกดังต่อไปนี้ ให้ตกทอดเป็นของแผ่นดิน คือ

- (1) ทรัพย์ที่ห้ามยึดถือตามอิสลามบัญญัติ เฉพาะสุหนัซ สุกร และสุรา และ
- (2) ทรัพย์ซึ่งไม่มีผู้รับมรดก

มาตรา 194 มรดกที่

(1) ทายาทมิยินยอมรับและมีได้สละสิทธิให้แก่บุคคลใดให้ตกได้แก่บุคคลผู้มีสิทธิในมรดกของทายาทนั้นเสมือนหนึ่งว่าทายาทนั้นถึงแก่ความตายในเวลานั้น

(2) ผู้รับพินัยกรรมมิยินยอมรับ ให้แบ่งปันแก่ทายาทของเจ้ามรดก

มาตรา 195 ถ้าผู้มีสิทธิในมรดก โดยมีพินัยกรรมหรือไม่ก็ตาม ตายก่อนหรือตายพร้อมกับเจ้ามรดก หรือมิสามารถทราบได้ว่าตายก่อนหรือหลัง ให้ถือว่าสิทธินั้นเป็นอันสูญสิ้นไป